

KÖZÉRDEK.

A MAGYAR BÁNYÁSZ- ÉS KOHÁSZ-ALTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
HIVATALOS LAPJA

MINT A

„JÓ SZERENCSET”

II. évfolyamának

11. SZ

külön melléklete.

Szerkeszti: MATEJKA GYULA, osztálytitkár.

Hivatalos közlések.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Selmezbányán, a Magyar Bányász és Kohász Altisztek Országos Egyesülete selmezczi vidéki osztályának a m. kir. bányásziskola nagytermében 1909. évi február hó 6-án tartott ülésén.

Jelen voltak: Sipos József osztályelnök, Gindl János pénztáros, Urbancsok József ellenőr, Matejka Gyula osztálytitkár mint jegyző, Kellner Aurél, Ballay János, Gindl József, Szekerássy János, Riedl Ferencz, id. Pischl László, Jakóby Ferencz, Rudnai Adolf, Fényes János, Brettschneider Ferencz, Szép János és Halát János.

Elnök a megjelent tagokat üdvözölve a gyűlést megnyitja.

A tárgysorozat szerint az osztály a választmányi ülés elé terjesztendő memorandum-javaslatot tárgyalva, azt egész terjedelmében elfogadja, de a bányásziskolák újbóli szervezésénél a felvételt — tekintet nélkül az előképzettségre, csupán a felvételi vizsgától kívánja függővé tenni.

A memorandum tartalmát szükségesnek látja a következőkkel kibővíteni:

Kérelmeztessék, hogy a bányásziskolát végzett egyének ne csak az irodákban rendszeresített kezelési tisztviselői állásokat tölthessék be, hanem az üzemeknél is foglalhassanak el olyan állásokat a melyek az irodai kezelési tisztviselői állásokkal egyenlő ranguak, mert így remélhető, hogy a jobb erők nem fognak az irodákba kívánczkolni, hanem az üzemnél szívesen maradnak majd, a mi a bányászatnak és kohászatnak okvetetlenül előnyére lenne.

Különbséget kellene tenni továbbá a bányaiskolát végzett, az 1898. évi 9036. számú pénzügyminiszteri körrendelettel a tisztviselői

állások betöltésére is képesített egyéneket illetőleg, a lakás pénzek tekintetéből is, a menyinyiben a bányaiskolát végzett altiszt talán jogosan kérelmezheti hogy a lakáspénz tekintetében a kvalifikációt teljesen nélkülöző őrral szemben némi előnyben részesüljön. Nagyon méltányos volt ez irányban a magas kormánynak a legutóbbi időkig érvényes azon intézkedése, melylyel a lakáspénz, a fizetés megfelelő százalékában volt megállapítva.

2. Osztályelnök, tekintettel arra, hogy nagyfoku hivatalos s egyéb társadalmi elfoglaltságánál fogva az osztály ügyeit úgy mint szeretné, teljes odaadással ellátni nem bírja, kéri az osztályülést, hogy lemondását elfogadja. Az osztályülés Balázs tag ajánlatára alelnöknek választását határozza el, ki az osztályelnököt elfoglaltsága esetén helyettesíteni fogja.

Osztályelnök, Balázs alelnökké való megválasztásával a lemondást visszavonja.

Több tárgy nem lévén, osztályelnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Gindl József és Brettschneider Ferencz tagokat kéri fel s az ülést bezárja.

K. m. f.

Sipos József s. k.
osztály elnök.

Matejka Gyula s. k.
osztálytitkár, mint jegyző.

Hitelesítők:

Brettschneider Ferencz s. k.

Gindl József s. k.

TÁRCZA.

Az aranyásó élete Dawson-Cityben.

(Folytatás a 35. oldalhoz.)

Miután Alaska területén, a tűlevelű fák és a bükkök, mindenütt bőségesen tenyésznek és a fa vágatását a törvény nem tiltja, a munkálatok kiválasztott helyén hamarosan felépül a blokkház, a mely a lehetőleg legegyszerűbben, bárdolatlan gerendákból készül. A gerendák hézagait mohával töltik ki, a tetőzetet vékony szálfákból készítik úgy, hogy a szorosán fektetett szaruzatra mohát raknak, erre pedig földet borítanak. Az ajtókat és ablakokat ma már olcsón lehet Dawsonban megvenni, kezdetben azonban oly szűkiben voltak itt az ablaküvegnek, hogy sok régi blokkház ablaküvegét még ma is egymás mellé állított

Jegyzőkönyv.

Felvételett Alsófernezelyen 1909. február hó 6-án a Magyar Bányász és Kohász Altisztek Országos Egyesületének fernezelyi vidéki osztálya által megtartott gyűlésen.

Jelen voltak: László Endre elnök, Balázs Kálmán jegyző, Horzsa Pál, Kühn József, Rusorán Lajos, Orosz Miklós, Kruppa Károly, Repka Nándor, Kovács András, Rusiczki Ferencz egyesületi tagok és Babics György végz. bányaiskolai tanuló mint vendég.

Tárgy: 1. A központi Elnökség által szétosztás végett leküldött alapszabályok felolvasása és tárgyalása. 2. Esetleges indítványok.

László Endre elnök megnyitván a gyűlést, üdvözli a megjelenteket s tudomására hozza a szép számban megjelent tagtársaknak, hogy a rég várt alapszabályokat a központi elnökség megküldötte s a fölötti örömének ad kifejezést, hogy Országos Egyesületünket immár megalakultnak tudhatjuk; felkéri ennél fogva a jegyzőt, hogy a jóváhagyott alapszabályokat olvassa fel.

Az alapszabályok megérkezésének híre az egybegyűlt tagtársak között általános örömet keltett. Az alapszabályok felolvasása után jegyző bemutatja és felolvassa a központi Elnökségtől az alapszabályokkal egyideűleg beérkezett átiratot.

A megküldött alapszabályok két példányának a járás főszolgabirójához, bejelentés kíséretében való megküldése határozatván el, a fennmaradt példányok a tagok között szétosztásra kerülnek.

Balázs Kálmán osztályjegyző jelenti, hogy a jóváhagyott alapszabályokon kívül más osztályokhoz hasonlóan házszabályt is kell megszerkeszteni, minek következtében indítványozza, hogy az anyaegyesület-

üres palaczkok helyettesítik. Az erősen ledűngölt föld, még az újabb blokkházakban is pótolja a padozat helyét; sokan azonban vagy maguk fűrészelnék deszkákat, vagy pedig a szomszédos fűrészmalmban vásárolják ezeket. Öntákolta butorok, asztalok, székek és számolypok lassan készülnek és az ágyat két pózna között kifeszített ponyva helyettesíti. A kályha csöve, a tetőzetten, hagyott nyíláson van átdugva és a szomszédos farészek ily helyen, üres konzervdobozok czinnbádoggjával vannak a meggyulladás ellen megvédve.

Az aranyásás tulajdonképpen munkái, egy négyszer-nyolcz láb (angol) négyszögmérettel bíró és a »bedrock«-ig, vagyis azon földréteggig lemélyített akna kiásásával kezdődik, melyről bizonyos, hogy nem áradmányos-képződmény és mely a különféle korszakok vizei behatásának már nem volt kitéve. Az ilyes aknák átlagos mélysége húsznegyven (angol) láb között van, — de vannak oly pontjai is a területnek, a hol a »bedrock«-ot csak száz és ennél több lábnyi mélység-

től minta — házsabály kéressék, mely házi rendszabálynak a helyi viszonyok szerint való átdolgozására, illetve módosítására a gyűlés bizottságot jelöljön ki, mely eljárása eredményéről rövid időn belül számoljon be. Ezen a helyi viszonyoknak megfelelőleg módosított házsabály azután bemutatás végett a központi Elnökségnek fog megküldetni.

A gyűlés megbizta az Elnökséget, hogy mintaházsabályt az anyaegyesülettől mielőbb beszerezzen; a bizottság kijelölését pedig annak megérkeztéig elhalasztja.

Jegyző jelenti továbbá, hogy a központi Elnökség Selmezbányán f. hó 28-án választmányi gyűlést tart, mely választmányi gyűlésen mint az a «Jó szerencsét» szaklapban annak idején közölve volt, vagy személyes megjelenés, vagy pedig megbízó levél alapján az osztály is képviselve kell, hogy legyen.

Egyhangulag elhatározott, hogy az osztály a szóbanforgó választmányi gyűlésen megbízó levéllel óhajtja magát képviseltetni s e célból elhatározta egyik Selmezbányán lakó kartársának felkérését, kinek feladata lenne egyttal a memorandum benyújtását is szorgalmazni.

Kovács András tag azon indítványa, hogy a megszövegezendő «Megbízólevél» olyan értelemben állíttassék ki, miszerint a megbízott kartárs egyidejűleg felkéressék nemcsak a memorandum benyújtását szorgalmazni, de azon az osztálynak óháját is kifejezésre juttatni, hogy a benyújtandó memorandum egy példánya a nagyméltóságú Kormánynak, egy példánya pedig a Képviselőház Elnökségének adassék át; egyhangulag elfogadtatott.

Repka Nándor tagtárs, Babics György végzett bányaiskolai tanuló új tagnak ajánlja. Örvedetes tudomásul szolgál.

Végül még Elnök a «Jó szerencsét» szaklapot mint Egyesüle-

ben ütik meg. A talajnak felengesztésére kezdetben kizárólag fatüzeket használtak, az utolsó évek folyamán azonban a Davson-Cityből mindenfelé szétágazóan telepített kocs- és szekérutak, már azt is lehetővé teszik, hogy kisebb gőzkazánok szállitassanak az aranynek lelőhelyeire úgy, hogy a talajnak gőzzel való felengesztésének sokkal gyorsabb módszere, mindinkább terjedőben van. Az aranyat tartalmazó földet, többnyire közvetlenül a »bodrock» fölött találják. Ha az aranyatásók ahhoz a formációhoz leérkeznek, a mely az arany előjövetelét remélni engedi, akkor a próbák szedéséhez és a homoknak és földnek nagy vasserpenyőkben való gondos kimosásához fognak. Gyakorlott arany-ásók ebben a manipulációban oly jártasok, oly ügyesek és biztosak, hogy egészen határozottan megtudják állapítani, valjon a serpenyőre vetett egy lapátnyi földben, az aranynek pár fillérfnyi értékű foszlányai találhatók-e vagy nem?

Ilyen sokszor megtörténik azonban, hogy a hosszas és fáradságos

tünknek hú szöcsövét pártfogásra ajánlja, egyúttal felszólítja a tagokat hogy az 1909. évre szóló tagsági díjakat mielőbb befizessék.

Egyéb tárgy nem lévén a gyűlést a szokásos «Jó szerencsét» köszöntéssel bezárja.

K. m. f.

László Endre s. k.
oszt. elnök

Balázs Kálmán s. k.
oszt. jegyző

Hitelesítők:

Rusorán Lajos s. k.

Orosz Miklós s. k.

A pénztár nyilvános nyugtatója.

A Magyar Bányász és Kohász Altisztek Országos Egyesületének központi pénztárába tagságdíj címén 1909. évre befizettek: Kartalik András 2 K, Vostyár József 2 K, Keusch Tamás 2 K.

Selmeczbánya, 1909. évi február 17-én.

Gindl János,
központi pénztáros.

Függő kérdések.

(Folytatás a 39. oldalhoz.)

Itt azt hiszem csakis helyesléssel találkozom nemcsak szaktársaimnál, hanem meg előjáróinknál is, a kik szaktudásunkat sok esetben méltányolják.

Azért tisztelt kartársak, az olyan eszméket, amelyek a bányászat fellendítése érdekében, alkalmazottaitól több érdemességet, több intelligenciát, több szaktudást kívánnak, csakis pártolnunk kell.

munka után feltárt »bodrock« fölött a »paystreak«-nak vagyis az aranyat tartalmazó talajnak nyoma sincsen. Ilyenkor az aknát egyszerűen ott hagyják, és munkájukhoz más és új helyen, újra hozzákezdenek. Az egész országon végig szétszórt és elhagyott blokkházak és aknák, nagyon is szembeszökően bizonyítják az aranyatásó foglalkozásának bizonytalan voltát és azt, hogy mily véghetetlenül sok hiábavaló munkát és fáradságot pazarol el ezen, a demonikus ingert folytonosan ébren tartó, kincse vadászat közben. Egyes szerencsésebbeket, néha-napján fáradságukért és kitartásukért megjutalmaz a sors szerényes kegye, de mint látszik csak azért, hogy a reménykedést másoknál ébren tartsa. Az arany ásása, legközelebbi rokona a sorsjátéknak; egyesek megnyerik a főnyereményt, hogy azután a meg nem szokott gazdagságban szerencsétlenek legyenek; — egy-egy csoport betétjét visszszakapja, — a nagy többség azonban mindig csak veszít.

(Folytatjuk.)

Egyesületünknek nem kellene e kérdést a napirendről levennie. Karolja azt fel s keressen rá módot, hogy míg az új bányatörvény tető alá kerül, azon körökkel, kik e kérdésnél befolyással bírnak, érintkezésbe lépjen.

Ha most nem találnak helyes és sikeres megoldást, ki tudja mikor kerülhet rá megint a sor.

Ha a főiskolát a műegyetem polczára emelték, a mi méltán meg is illeti, miért idegenkednek a közép-bányaiskolák felállításától?

Igyekezetünk nem fog kárba veszni! A hazai bányászat intelligens, és képzett művezetői kart fog nyerni, s nem lesz oly nagy hiány művelt bányafelőrőkben. Ekkor szívesen fogják a négy középosztályt végzett növendékek is felkeresni a bányászati pályát, holott azt eddig csak nagyon kevesen tették, mert nem látták eléggé biztosítottnak jövőjüket, hanem inkább felkeresték más iparágak közép-iskoláit, hol négy középiskolai végzettségüket hasznosan tudták értékesíteni.

Miért oly ósdiak a viszonyok a bányászatnál az altisztekre nézve?

Mert maguk az altisztek azok, kik minden újítástól irtóznak. Nem hogy támogatnák az új irányokat, s a haladást tűznék ki célul, hanem maguk akasztják azt meg, gondolva, nekem már van elég, s a ki utánam jön az törődjön úgy, a hogy én törődtem.

Nem úgy tisztelt kartársaim! Gondolják meg nemtörődömségüket, mert mi utódainkról is tartozunk gondoskodni, mert nemtörődömségünket a fiatalabb bányásznemzedék tőlünk számonkérheti.

Egyesületünk még most is nagyon szegény! Hány meg hány kartárs hiányzik körünkől? Pedig minden egyes bánya és kohó altisztnak itt volna a helye. *Hisz egyesületünk nem szocialista irányú, mint a hogy azt többen félre magyarázzák, hanem csakis a haladást, a tovább művelődést tűzte ki céljául s, hogy az altisztek tekintélyét emelje s neki a társadalomban azt a helyet biztosítsa, mely hely felelőséggel terhes állásuknál fogva őket méltán megilleti. Egyesületünk a bányaipar fellendítéséhez nagyban hozzájárulhat s igenis a felső körök is pártolni fognak bennünket, ha megismerik azt a nemes célt, a melyet haladása irányául egyesületünk kitűzött*

Nézzük a «Magyarországi Művezetők Országos Szövetségét»! Élén Rákosi Jenő és Förster főrendiházi tagok és Sterényi államtitkár úr ő méltóságai állanak.

Miért ne fejlődhetne egyesületünk is? Egyesületünk a kezdet nehézségein túlesve, ugyanazon polczra fogja magát felküzdeni, ha meg lesz hozzá minden egyes bánya és kohó altisztnak őszinte jó akarata.

Jó szerencsét!

Híradások.

A Magyar Bányász és Kohász Altisztek Országos Egyesületének Marosujvári Osztálya Szabó Albert m. kir. bányatanácsos főbányahivatali főnök és Magyar Mihály főbányahivatali főnökségéd urak védnöksége mellett, mint már jelentettük saját pénztárak javára *zártkörű táncmulatságot* rendezett. A multság a bányász jeivényekkel szépen feldíszített Stefánia bánya intézkedő termeiben folyó hó 6-án zajlott le igen szép erkölcsi s anyagi siker mellett.

Ide vonatkozó tudósításunk a következő:

E hó 6-án zajlott le Marosujvárott az idei szézon legsikerültebb bálja, a bányász altisztek által rendezett táncmultság. A mint az előre is látható volt, a fényes erkölcsi és anyagi sikereket ígérő multság csakugyan a várakozásnak megfelelően sikerült. Ott láttuk közéletünk nevezetességeit, ott láttuk a derék poigárságot és láttunk — ami nálunk nagy ritkaság — hamisítatlan jó kedvet. Legyen tanú minderre az alább következő névsor:

Jelen voltak: *Asszonyok*: Dr. Ambrus Pálné, Brassányi Miklósné, Bakó Jánosné, Bedő Istvánné, Balbinát Ágostonné, Buday Józsefné, Bartha Jánosné, Borbély Jánosné, Borbély Ferenczné, Bágyoni Istvánné, Castaletto Hugóné, Dull Gyuláné, Fetés Benjáminné, Földváry Károlyné, Fischer Izsákné. Gidály Simonné, Horváth Lajosné, ifj. Hinterauer Károlyné, id. Hinterauer Károlyné, Hamberger Károlyné, Dr. Jány Győzőné, Jirka Rudolfné, Kósa Istvánné, Kaszab Kálmánné, Karsai Sándorné, Kertész Vilmosné, Kiss Józsefné, Kollár Jánosné, Kiss Dánielné, Molnár Ádámné, Márton Károlyné, Mossóczy Sándorné, Magyar Mihályné, Némethi Józsefné, Nagy Ferenczné, Nagy Jánosné, Ott Antalné, Orbán Károlyné, Roska Jánosné, Roska Józsefné, Szilágyi Péterné, Szilágyi Pálné, Szilágyi Péterné, Szilágyi Zsigmondné, Szilágyi Mihályné, Salamon Samuné, Telegdy Lajosné, Tartler Jánosné, Vermesy Béláné, Valasi Ákosné, Wochner Rezsőné.

Leányok: Balbinát Anna és Mariska, Borbély Anna és Judith, Domjansitz Irén (Vizakna), Fetés Ilona és Matild, Gidály Sárika (Tolna), Hamberger Tercsi, Hinterauer Klára, Kovács Ilonka, Karsai Jolán és Elvira, Kiss Jolán és Gizella, Koncz Ilonka (M-Igen), Mátyás Mariska (K-Szilvás), Márton Janka és Adrienne, Medvecz Emma (Felsőbánya), Nagy Illa és Jolán, Roska Józefin és Ilus, Szabó Erzsike és Mariska, Szilágyi Jolán, Margit, Erzsike és Jolánka, Szabó Mariska (Torda), Telegdy Juliska, Vermesi Rózsi és Gizi, Valasi Gizella (M.-Csesztve), Wochner Irén.

A táncmultság kiválóan virradtig tartott, a négyeseket pedig 60 pár táncolta.

A *bevétel* összege 368 kor, *kiadás* 221 kor. 89 fill. *Tiszta jövedelem* 146 korona 11 fillér. *Felülfizettek* a következők:

Szabó Albert bányatanácsos 16 kor., Magyar Mihály, Füssy József. Kosztelan Miksa (Bpest) és Hillinger Lajos 10—10 kor., Vecsernyés Sándor 5 kor. 20 fill., Jancsó Lajos, id. Kann és Heller (Bpest) 5—5 kor., Dr. Jancsó Ödön, Stibor Alajos, Barezsa Lajos 4—4 kor., Gal Béla 3 kor. 50 fill., Ebergényi Kálmán, Fischer Izsák, Dr. Ambrus Pál 3—3 kor., Klein Simon 2 kor., 50 f., Boér János, Kertész Vilmos, Jávorszky József, Borbély János, Wochner Rezső, Bágyonyi István, Poritz Vilmos, Göbel József, Schopp Ferencz. Veress József, 2—2 kor., Vlád József, Tóbis József 1 kor. 50 fill., Domokos Zsigmond 1 kor. 50 fill. ifj. Hinterauer Károly, Szilágyi Gyula,

Gretzmacher Gyula, Roska János, Butyka Lipót, Szilágyi Pál, Brassányi Miklós, Telegdy Lajos, Zalai Károly, Buday József, Jirka Rudolf, Mossóczy Sándor, Gidály Simon, Orbán Károly 1—1 kor. Makó Károly, Amtoni Árpád, Urbán Andor, Berekméri Mihály, Vermesy Lajos, Horváth Mihály, Kaszab Kálmán 50—50 fillér.

A bálterem díszítésében Kertész Vilmos és Vecsernyés Sándor urak nyújtottak segédkezel. (Marosujvár. 1909. 6. sz.)

A pécsi magy. kir. állami szénbányász iskola ifjúsága Kantner János m. kir. főmérnök és szénbányász iskolai vezértanár védnöksége alatt, létesítendő könyvtára javára, Pécs bányatelepén 1909. évi február 20-án este 8 órától kezdődőleg a Fetter-féle vendéglő összes termeiben zártkörű táncmulatságot rendezett. A zenét a 69. gyalogezred zenekara szolgáltatta. Belépődíj: személyjegy 1 kor. 40 fill., családjegy (3 személy) 3 korona volt. Volt szerpentin-, konfetti-esata és világposta. A hölgyválasz kokárdával történt. Rendezők voltak: Szepessy István pénztárnok, Reinberger Károly főrendező, Bolcsek Ernő, Kánya Ferencz ellenőrök, Baczur Kálmán, Dvorzsák Adolf, Holbusz József, Hornung Fülöp, Iváncsics József, Jakab József, Kivir Lajos, Lapsánszky Károly, Mihelics István, Papp Ferencz, Roszprim János, Szalczinger Ferencz, Schvetz József, Szécsenyi András, Waticz József, Wyhnálek Jakab, Wyhnálek József.

Életmentő aknászok cím alatt a „Közérdek” f. é. 10-én megjelent hírünk kiegészítésekképpen a legilletékesebb helyről a következő értesítést kaptuk: A György aknában előfordult gázkiömlés alkalmával való bátor viselkedésért, nemcsak *Szkladáni Ferencz* aknász, hanem *Wondra Sándor* főaknász és *Csillik Ferencz* aknász is részesültek dicséret levélben. Ezen felül *néhány munkás*, ki ez alkalommal bátorsággal különösen kitűnt, pénzjutalmat kapott.

Magánhírek.

Eljegyzés. *Eisler* Sándor eljegyezte *Unger* Domokos balánbányai főaknász leányát, Irénkét. (Hunyadvármegye. 1909. 7. sz.)

TARTALOMJEGYZÉK.

Hivatalos közlések. Jegyzőkönyvek. — A pénztár nyilvános nyugtatója. — **Tárcza.**
— **Függő kérdések.** — **Híradások.** — **Magánhírek.**
